

УДК 338.2

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ: ЕКОНОМІКО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ - РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Бардадим М. О.¹, студент; Поповиченко І. В.², д. е. н., проф.
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
¹ ibardadym13@gmail.com; ² popovychenko.iryana@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми: Україна, подібно до багатьох країн, що пережили війну, стикається з великими викликами щодо відновлення економіки та управління країною. Після завершення конфлікту, відновлення і розвиток стають пріоритетами для стабільного та стійкого розвитку країни. Необхідно розробити ефективні стратегії, щоб забезпечити успішне відновлення економіки та побудувати ефективну систему управління, яка б сприяла розвитку країни в майбутньому.

Мета дослідження: Метою цього дослідження є виявлення ключових аспектів відновлення та обґрунтування напрямків стратегічного управління економікою України в умовах воєнного стану та після війни.

Результати дослідження:

1. **Економічне відновлення:** Необхідно розробити план відновлення, спрямований на реінтеграцію економіки, зокрема відновлення інфраструктури, підтримку підприємств та стимулювання інвестицій. Важливо також забезпечити соціальну підтримку населення, щоб зменшити соціальні напруги та забезпечити стабільність. Прем'єр-міністр Денис Шмигаль представив бачення щодо плану відновлення. Згідно з ним, перша стадія – оперативне тимчасове відновлення. Такий етап діє вже зараз, де це можливо. Друга стадія – швидке включення у відновлення одразу після закінчення військових дій. Третя стадія – велике повноцінне відновлення країни. На засіданні Кабміну 3 травня 2023 року прем'єр розповів, що з 24.02.2024 р. Україна отримала грантове фінансування від міжнародних партнерів і друзів на 4,5 млрд євро та 500 млн доларів від Світового банку. Ці кошти покривають соціальні виплати та розвивають програми допомоги [1]. Для систематизації процесу Урядом створена платформа для збору коштів на підтримку України u24.gov.ua у рамках глобального проєкту United24.

Для тих, чиє житло було повністю знищене, зараз діє можливість отримати житлові сертифікати, – люди використовують їх, щоб купити житло та переїхати в нові домівки. Сертифікат діє протягом 5 років. На квітень 2024 р. 5,5 тисяч українців вже мають сформовані житлові сертифікати. Послуга отримання компенсації за знищене житло діє в межах урядової програми «Відновлення, яка була розроблена за підтримки USAID/UK aid проєкту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/ TAPAS» [2]. Реалізується стратегія реформування управління життєвим циклом інфраструктурного проєкту в Україні на 2020–2024 роки, **розроблена з урахуванням положень** Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Будівництво, модернізація, оновлення та експлуатація об'єктів інфраструктури має стратегічний характер, оскільки охоплює транспортний сектор, житлово-комунальне господарство, освіту, охорону здоров'я, тощо [3].

2. **Управління ресурсами:** Ефективне управління ресурсами, включаючи фінансові, природні та людські ресурси, є ключовим чинником успішного відновлення. Важливо розробити стратегії управління ресурсами, спрямовані на максимізацію їхнього потенціалу та забезпечення їх тривалої стійкості. Відновлення потребує фахівців, коштів, часу, сил у майбутньому, але воно має й нагальну складову – це

забезпечення гуманітарною допомогою, тимчасовим житлом людей із найбільш постраждалих регіонів, матеріальна підтримка, створення нових робочих місць уже зараз. Одна з ініціатив, яка частково розв'язує це питання, – відносно прості для втілення архітектурні проекти, зокрема модульні будинки українських і закордонних виробників. Таке житло монтується за кілька годин і легко транспортується, тож люди, які втратили домівки, зможуть там швидко оселитися. Кілька сотень модульних будинків уже збудували у Львові; Київщина отримала 18 будинків від колишнього губернатора штату Нью-Йорк [4].

3. Стимулювання інновацій: Підтримка інновацій та розвиток нових технологій можуть стати двигуном економічного зростання після війни. Необхідно створити сприятливі умови для розвитку інноваційного середовища, включаючи підтримку досліджень та розвиток високотехнологічних галузей. Після перемоги важливо переосмислити розвиток, адже нові проекти мають враховувати досвід, який зараз переживає Україна. Тому, як зазначає міністр інфраструктури Олександр Кубраков, нові будинки створюватимуться з бомбосховищами та укріпленими підземними паркінгами. Наприклад, архітектор О. Столовий, проаналізувавши пошкодження конкретних будинків і міст, пропонує проєктувальникам передбачати у квартирі приміщення за двома стінами, евакуаційні сходи проєктувати без виходу назовні (спуск одразу до сховища), замінити мурування стін встановленням залізобетонних конструкцій, вікна закласти міцнішим склом, обмежити висотність і будувати щільніше (щоб знати сусідів, швидко евакуюватися та зменшити зону ураження, якщо прилітає на подвір'я), звужити проспекти (щоб ними не могли їздити танки) та звільнити річки з колекторів, бо це природні фортифікації.

Висновки. Відновлення та розвиток України після війни вимагає комплексного підходу та впровадження ефективних стратегій управління. Ключовими чинниками успіху є економічне відновлення, ефективне управління ресурсами та стимулювання інновацій. Шлях до стабільного та процвітаючого майбутнього для України лежить у розробці та впровадженні цих стратегій. Спільними зусиллями, разом українці можуть створити одну з найпрогресивніших і провідних країн світу. Президент України Володимир Зеленський наголошує, що зараз історичний момент. Момент, коли ми можемо раз і назавжди вирішити багато застарілих проблем усього середовища нашого життя. Коли можемо зробити якісне міське планування там, де його не було. Можемо враховувати реальні транспортні потоки. Гарантувати енергозбереження, екологічність матеріалів, інклюзивність.

Список використаних джерел

1. ReBuild Ukraine. URL: <https://rebuildukraine.in.ua/en> (дата звернення: 02.04.2024).
2. Сайт Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/news/35525.html> (дата звернення: 06.04.2024).
3. Інвестору: реформа управління інфраструктурними проєктами. URL: <https://mtu.gov.ua/content/investoru.html> (дата звернення: 12.04.2024).
4. Economics Observatory. URL: <https://www.economicsobservatory.com/rebuilding-ukraine-how-will-policy-makers-shape-the-country-after-the-war> (дата звернення: 12.04.2024).